

Instruccions de funcionament del Programa de Llengua Àrab i Cultura Marroquina (LACM) per al curs 2021-2022

Maig de 2021

1. Presentació	3
2. Objectius del Programa	3
3. Nivells d'ensenyament	3
4. Modalitats, funcions i horari del professorat	5
5. Implementació del programa i reconeixement dels aprenentatges ...	5
Primària	5
Secundària	5
6. Condicions de participació	6
7. Sol·licitud de participació	7
8. Assignació de professorat	7
9. Implementació del programa en el centre	7
10. Període de vacances, dies lliures, baixes i absències del professorat.....	8
11. Seguiment de l'acció	8
12. Formació del professorat	9

1. Presentació

El Programa d'Ensenyament de la Llengua Àrab i la Cultura Marroquina s'empara en el Conveni de Cooperació Cultural entre el Govern d'Espanya i el Govern del Regne del Marroc del 14 d'octubre de 1980, vigent des del 12 d'octubre de 1985 (BOE núm. 243 de 10 d'octubre de 1985), i en aplicació del seu article IV. 2, el qual n'estableix les bases.

Es tracta, per tant, d'un programa de caràcter estatal, la gestió del qual correspon al Ministeri d'Educació Cultural i Esports mentre que l'aplicació és competència de les administracions educatives de les comunitats autònomes.

2. Objectius del Programa

- Afavorir l'ensenyament de la llengua àrab i la cultura marroquina a l'alumnat marroquí i d'altres orígens que hi estigui interessat, escolaritzat en centres educatius de l'Estat espanyol d'ensenyament primari i secundari.
- Desenvolupar valors de tolerància i solidaritat per aconseguir la inclusió escolar i sociocultural de l'alumnat d'origen marroquí al Sistema Educatiu Espanyol i a la societat.
- Proporcionar a l'alumnat marroquí una formació que li permeti preservar la seva identitat i viure la seva cultura respectant la del país d'acollida.

3. Nivells d'ensenyament

A Catalunya, el programa LACM s'estructura en tres nivells d'ensenyament:

- Nivell inicial
- Nivell mitjà
- Nivell avançat

Els objectius i continguts específics de cada nivell de dificultat estan disponibles a la pàgina <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/plurilinguisme/llengues-gestio/origen/arab/>

4. Modalitats, funcions i horari del professorat

La càrrega horària setmanal del professorat marroquí del Programa LACM és d'un mínim de 18 hores i d'un màxim de 25.

Existeixen dues modalitats d'implementació del programa:

Modalitat A:

- Implementada en horari extraescolar.
- Cada professor imparteix un mínim de 10 hores setmanals de classe.
- Cada professor pot atendre diversos centres a la vegada per completar el seu horari (entre 18 i 25 hores setmanals).
- Inclou docència indirecta: cada professor pot dedicar 2 hores per setmana i centre de destinació a tasques de mediació amb les famílies i suport a l'alumnat, com ara activitats de reforç de la inclusió educativa.

Modalitat B:

- Implementada en horari lectiu i d'acord amb les indicacions de l'apartat 5.
- Especialment adequada per a centres educatius amb un nombre elevat d'alumnat de procedència marroquina.
- El professor pot dur a terme tasques de docència directa i indirecta.

En ambdues modalitats, convé que els grups siguin d'entre 18 i 23 alumnes, intentant, sempre que sigui possible, que la ràtio alumnat/professor no sigui inferior a 80 alumnes.

La docència indirecta comprendrà la realització d'activitats que afavoreixin la integració del professorat marroquí en els centres i la col·laboració amb els equips docents. Les accions de docència indirecta poden respondre, d'acord amb les necessitats de cada centre, als objectius següents:

- Acostar les famílies als centres (estar presents durant les entrevistes amb el professorat o el tutor per a dur a terme tasques de mediació o traducció i facilitar la comunicació entre les parts).
- Estar en contacte amb el tutor del seu alumnat
- Col·laborar en les activitats de suport a l'alumnat
- Col·laborar, si escau, amb els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP).
- Contribuir amb el centre educatiu en aquelles actuacions que s'emprenguin amb l'objectiu de disminuir el fracàs escolar, l'absentisme i l'abandonament escolar prematur de l'alumnat marroquí.
- Participar en l'organització i realització d'activitats interculturals del centre.
- Possibilitar la impartició de classes de llengua àrab al professorat que hi estigui interessat.
- Ampliar l'abast de les classes de llengua àrab a l'alumnat d'altres cultures i al professorat que acull a les seves aules aquests alumnes.

5. Implementació del programa i reconeixement dels aprenentatges

Primària

Es recomana la participació d'alumnes d'entre 9 i 12 anys d'edat (cicle mitjà i superior). Els nivells adequats per a aquesta etapa són el nivell inicial i el mitjà.

- Com a activitat extraescolar

Els centres poden oferir el programa LACM com a activitat extraescolar en tota l'etapa, en les instal·lacions del centre educatiu i en horari no lectiu. Es recomana un mínim d'una hora i mitja setmanal. L'activitat pot formar part d'un Pla Educatiu d'Entorn. En aquesta modalitat, es pot oferir qualsevol dels quatre nivells d'ensenyament que preveu el programa i l'activitat es pot obrir a alumnat d'altres centres de la mateixa població.

- Com a taller de llengua àrab i cultura marroquina

Els centres amb un percentatge elevat d'alumnat d'origen marroquí i que en cursos anteriors hagin participat en la modalitat A (extraescolar) del programa, poden oferir aquesta activitat com a taller, en horari lectiu i en el marc de les 560 hores de lliure disposició. En aquest cas, cal garantir que el taller s'oferirà de manera continuada al llarg dels tres trimestres.

El professor/a LACM avaluarà l'aprofitament de l'alumnat que participi en el taller. Els seus comentaris es traslladaran a l'equip directiu amb l'objectiu que aquest pugui introduir una observació d'aprofitament de l'activitat en l'informe trimestral si escau. D'altra banda, es recomana tenir en compte l'aprofitament d'aquesta activitat per part de l'alumnat per a l'avaluació final de la seva competència plurilingüe.

Secundària obligatòria

En aquesta etapa es poden oferir tots els nivells d'aprenentatge que preveu el programa.

- Com a activitat extraescolar

Els centres poden oferir el programa LACM com a activitat extraescolar en tota l'etapa, en les instal·lacions del centre educatiu i en horari no lectiu. Aquesta activitat és especialment recomanable en el cas de centres de secundària que acullen alumnat de centres de primària adscrits on ja s'impartia l'extraescolar. L'activitat pot formar part d'un Pla Educatiu d'Entorn. Aquesta activitat li pot ser reconeguda a l'alumnat com a matèria optativa de segona llengua estrangera. Per tal que això sigui possible, convé garantir que l'alumne rebrà dues hores setmanals de docència en el marc d'aquest programa. El procediment per al reconeixement s'estableix en els documents d'instruccions d'inici de curs.

El reconeixement es fa efectiu en finalitzar el curs i amb el benentès que s'hagi superat el curs. En l'expedient de l'alumne constarà que l'alumne ha cursat l'àrab en la mateixa columna on s'informa de la segona llengua estrangera.

- Com a matèria optativa

Els centres poden oferir la matèria de Llengua Àrab i Cultura Marroquina com a matèria optativa en horari lectiu. En aquest cas, s'han d'oferir un mínim de dues hores setmanals. Com a matèria optativa es pot oferir en algun dels cursos de l'etapa o en tots. El centre ha de decidir quin o quins nivells s'impartiran i en quins cursos es farà. Per poder oferir aquesta matèria com a optativa cal un mínim de 10 alumnes matriculats. Es recomana, en aquest cas, que el professorat hagi impartit prèviament la modalitat extraescolar.

- Com a segona llengua estrangera

L'àrab també es poden oferir com a segona llengua estrangera en el marc de programes de professorat visitant, com en el cas del [Programa de llengua àrab i cultura marroquina](#) (LACM). El professorat ha d'impartir la docència d'acord amb el document [Programa de Llengua Àrab i Cultura Marroquina. Competències i continguts curriculars, publicat pel Departament d'Educació](#). Es recomana, en aquest cas, que el professorat hagi impartit prèviament la modalitat extraescolar.

Caldrà que el professorat del programa traslladi les qualificacions obtingudes pels alumnes a l'equip directiu del centre per tal que aquest procedeixi a informar-ne en els butlletins de qualificacions i a l'aplicació ESFERA.

6. Condicions de participació

La participació en el programa LACM està sotmesa a l'aprovació prèvia del Consell Escolar del centre. Aquesta aprovació és necessària amb independència de si el centre sol·licitant acull o no les classes. És a dir, en cas que l'alumnat d'un centre es desplaci a un altre centre per fer l'activitat, tant el centre de procedència com el centre acollidor hauran d'haver aprovat prèviament l'activitat per Consell Escolar. A més, en tots dos casos l'activitat s'incorporarà a la Programació General Anual del Centre, constarà en el seu Projecte Lingüístic i se n'informarà oportunament en la Memòria Anual.

En les poblacions en què es consideri oportú centralitzar l'alumnat de diversos centres en un de sol s'establirà, d'acord amb les orientacions del Servei Territorial, un sistema d'acollida de l'alumnat rotatori que garanteixi la coresponsabilització de tots els centres participants en el bon desenvolupament de l'activitat.

En cas que la població disposi d'un Pla Educatiu d'Entorn, el programa LACM podrà formar-ne part. No obstant això, l'organització de l'activitat fora d'un centre educatiu (per exemple, en un centre cívic) serà excepcional, haurà d'estar degudament justificada i expressament aprovada per la comissió institucional o directiva del Pla. Igualment, l'activitat s'haurà d'incloure en el conjunt d'activitats anual del Pla i en la memòria final d'aquest. En qualsevol cas, es prioritzaran les sol·licituds que prevegin impartir l'activitat dins d'un centre educatiu.

El centre sol·licitant es compromet a designar un responsable de l'activitat i a facilitar-ne el bon desenvolupament. Aquest responsable formarà part de l'equip directiu o docent del centre i romandrà al centre durant el temps que es facin les classes. Cas que l'activitat es desenvolupi en el marc d'un Pla Educatiu d'Entorn, la comissió operativa del Pla podrà designar una altra persona per dur a terme aquesta funció d'acompanyament de l'activitat.

En absència d'un Pla Educatiu d'Entorn i en el cas que el centre acollidor aculli exclusivament alumnat procedent d'altres centres,

els centres implicats designaran, de mutu acord i amb el consentiment de la direcció el centre acollidor, una persona dels seus equips docents i/o directius per fer aquesta funció d'acompanyament.

7. Sol·licitud de participació

El tercer trimestre previ a l'inici del curs escolar en què es vol impartir el programa, els centres interessats faran arribar una sol·licitud de participació a la direcció del seu servei territorial. Aquesta sol·licitud especificarà la modalitat o modalitats del programa que es vol implementar així com la previsió del nombre d'alumnes i, si escau, la procedència d'aquests (centre on estan matriculats). El model de sol·licitud estarà disponible al Portal de Centres.

En la modalitat A del programa (extraescolar), cas que es prevegi oferir l'activitat a alumnat procedent de diversos centres d'una mateixa població, caldrà que el centre que aculli l'activitat tramiti una única sol·licitud. Els centres implicats hauran de disposar del consentiment de les famílies dels seus alumnes per participar en el programa. El model de consentiment estarà disponible al Portal de Centre.

8. Assignació de professorat

L'assignació del professorat als centres sol·licitants és responsabilitat de la Sub-direcció General de Plurilingüisme de la Direcció General de Currículum i Personalització, unitat de gestió del programa. L'assignació es farà a proposta dels serveis educatius de llengua, interculturalitat i cohesió social (LIC), i atenent a criteris d'eficiència i oportunitat. En aquest sentit, les sol·licituds s'atendran tenint en compte el nombre d'alumnat d'origen marroquí matriculat en el centre, l'experiència prèvia del centre en el programa i l'aprofitament previst, en termes pedagògics, d'aquest recurs tant a nivell de centre com a nivell territorial.

La distribució final del professorat tindrà en compte, a més dels factors esmentats anteriorment, la seva disponibilitat horària i les necessitats de desplaçament. En qualsevol cas es vetllarà perquè el professorat atengui el màxim nombre possible d'alumnes dins del seu horari de treball.

9. Implementació del programa en el centre

La Sub-direcció General de Plurilingüisme expedirà un document per a cada professor/a en què constaran els centres que li han estat assignats. El professorat presentarà aquest document davant la direcció del centre o centres educatius que li hagin estat assignats de manera prèvia a l'inici del curs escolar.

El professorat que ja hagi estat acreditat en cursos anteriors i que ja tingui algun centre assignat s'incorporarà al centre el dia 1 de setembre.

El professorat lliurarà a la direcció del centres de destinació la programació de les classes corresponent a la modalitat A i/o de la modalitat B, segons correspongui. L'equip directiu del centre, al seu torn, l'informarà de les normes d'organització i funcionament del centre, els horaris i les tasques a desenvolupar. També posarà a la seva disposició les aules i el material necessari per impartir les classes del programa. La informació sobre normes d'organització, horaris i tasques, així com la facilitació d'aules i material és d'obligat compliment i amb independència de si participa en l'activitat alumnat del centre acollidor o alumnat d'altres centres.

El professorat del programa informarà trimestralment la direcció del centre dels resultats obtinguts pel seu alumnat. I, a final del curs, redactarà una memòria de les seves activitats, la qual s'incorporarà en la memòria anual del centre.

Durant l'últim trimestre del curs escolar, la direcció del centre farà arribar al Servei Territorial de referència la valoració de l'activitat amb l'objectiu que la Sub-direcció General de Plurilingüisme en pugui informar al seu torn el Ministeri d'Educació i Formació Professional.

10. Període de vacances, dies lliures, baixes i absències del professorat

El professorat del programa gaudirà de les mateixes vacances i dies festius que la resta dels seus companys del centre. A més, disposarà d'un dia festiu addicional corresponent al Dia del Sacrifici (ID_ALKEBIR).

El professor assignat al centre informarà la direcció de qualsevol problema o baixa per malaltia que l'afecti. Les faltes reiterades d'assistència, de puntualitat o altres circumstàncies anòmales es posaran en coneixement de la unitat gestora del programa.

11. Seguiment de l'acció

Els equips LIC coordinen i fan el seguiment del programa en el territori. Això implica col·laborar amb la unitat gestora en la proposta de distribució territorial del professorat i coordinar l'acció en la seva zona. Dins de cada centre, els assessors LIC fan el seguiment ordinari del programa i actuen com a acompanyants del professorat. En aquest sentit, faciliten la seva recepció i acolliment, i els ofereixen ajut i suport durant tot el curs. També vetllen pel bon desenvolupament de l'activitat i porten a terme el seguiment directe de l'acció en els centres que els han estat assignats.

Aquests equips coordinaran la seva acció amb la unitat gestora del programa i, concretament, amb el Servei de Llengües Estrangeres i d'Origen.

Tant els equips LIC com la unitat gestora poden convocar i mantenir reunions amb el professorat del programa. Les sessions amb el professorat poden tenir com a objectiu informar el professorat del programa del funcionament del sistema educatiu a Catalunya, recollir informació directa sobre el desenvolupament de l'acció en els centres educatius, resoldre incidències i atendre les necessitats del professorat.

Cas que es detectin incidències greus, la inspecció del centre en serà oportunament informada i es donarà trasllat de les circumstàncies concretes a la unitat gestora per tal que, al seu torn, posi els fets en coneixement del Ministeri d'Educació i Formació Professional i, si escau, de l'agent coordinador del programa a l'Ambaixada del Marroc a Espanya.

La supervisió general de la implementació del programa en els centres correspon a la Inspecció d'Educació.

12. Formació del professorat

Al professorat del Programa Llengua Àrab i Cultura Marroquina se li podrà oferir la possibilitat de participar en els plans de formació continuada que el Departament ofereix al professorat dels seus centres educatius amb la finalitat d'afavorir la incorporació de professorat marroquí als centres i a la comunitat educativa i social.